

Zoals bekend is, worden bij de banale keel-ontstekingen voornamelijk Streptococci gevonden. Het vreemde is, dat noch in de pharmacologische, noch in de pharmaceutische literatuur iets is te vinden over een specifieke werking tegen deze en andere cocci. Bismuth werkt als een zeer mild anti-septicum en adstringens. De klaarblijkelijk toch wel gunstige invloed wordt ook wel als onspecifieke prikkeltherapie verklaard. De moeilijkheid voor een objectief oordeel schuilt vooral hierin, dat deze zeer veel voorkomende keel-infecties onder iedere therapie (in de eerste plaats bedrust en dieet) over het algemeen een gunstig beloop hebben. En bij de ernstige gevallen zal men toch niet verzuimen gebruik te maken van antibiotica.

Literatuur: ¹W. A. KALTHOFEN (1940) *Milit. geneesk. Tijdschr.* bl. 38.

REDACTIE

INGEZONDEN

HET NUT VAN STIMULANTIA

In Uw antwoord op vraag No. 112¹ deelt U mee, dat men ter bestrijding van de shock bij pneumonie geen cardiotonica, doch stimulantia dient te geven, omdat het hier gaat om een ineenstorting van het mechanisme dat de perifere circulatie verzorgt. In de her-uitgave van RUITINGA's *Diagnostiek van inwendige ziekten* (1951) schrijft VIERSMA echter in een voetnoot op bl. 153:

„In deze huidige voorstelling” — nl. dat de shock ontstaat doordat het hart minder arterieel bloed uitpompst dan in overeenstemming is met de vergrote zuurstofbehoefte van de weefsels — is geen plaats meer voor een primaire verlamming van het vasomotorencentrum; de vasomotoren zijn bij de shock juist zeer actief”. Voorts:

„Voor de bestrijding van shock bij infectieziekten is deze zienswijze van grote betekenis; zij leidt tot het inzicht, dat stimulantia niet kunnen baten. Wel echter antibacteriële middelen en zuurstof en een enkele maal cardiotonica”.

Het komt mij voor, dat deze voorstelling van zaken in tegenspraak is met Uw antwoord op bovengenoemde vraag.

Literatuur: ¹N.T.v.G. (1954) **98**, 3667.

Amsterdam, December 1954

G. K. VAN WIJNGAARDEN

BOEKAANKONDIGINGEN

P. MUNTENDAM, *Maatschappelijke gezondheidszorg*. (Algemene gezondheidsleer II, van B. WARTENA en P. MUNTENDAM). 5e druk. 144 bl., 55 fig. P. Noordhoff N.V., Groningen, Djakarta 1954. Prijs: ingen. f 3,40; geb. f 4,25

MUNTENDAM's *Maatschappelijke gezondheidszorg* wordt bij de opleiding tot allerhande maatschappelijke taken met vrucht gebruikt. In enkele jaren beleefde het boekje dan ook reeds zijn vijfde druk.

Ook de student in de geneeskunde kan veel nut hebben van dit zakelijke en goed geïllustreerde overzicht der instellingen die bij openbare gezondheidszorg zijn betrokken.

J. J. VAN LOGHEM

H. C. RÜMKE, *Psychiatrie*. Deel I: Inleiding. 374 bl. Scheltema & Holkema N.V., Amsterdam 1954. Prijs: geb. f 19,50

De tien rituele regels voor een boekaankondiging zou dit boek niet behoeven. De hoedanigheid er van kan men in één woord uitdrukken: voortreffelijk.

De schrijver wenst zijn lezers onder studenten; artsen van *alle* soort; hij voegt er nog juristen, psychologen, theologen en paedagogen aan toe. De psychiaters van professie mogen het vooral niet ongelezen, althans ongeraadpleegd laten. Men kent RÜMKE's stijl en taal: helder,